

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (*Maria Nikkilä*)

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen (20.8.2019) pöytäkirja (*liite 1*)

Päätös: Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3 SDG - Single Digital Gateway (*Liite 2*)

Niina Etelävuori (TEM) esitteli digitaalinen palveluväylä (SDG) tilannekatsauksen.

Asetus sisältää velvoitteet jäsenmaille tuoda tietyt sisältötiedot digitaaliseen palveluväylään. Asetuksella pyritään vastaamaan sekä Euroopan parlamentin, että neuvoston asettamiin tavoitteisiin kattavammasta käyttäjäystävällisemmästä sisämarkkinatiedosta ja sisämarkkinavälineiden järjeistämistä. Asetuksen soveltamisala on hyvin kattava ja sen täytäntöönpanovastuu jakautuu laajalle valtionhallintoon. Asetus velvoittaa nimeämään kansallisen koordinaattorin, joka vastaa digitaalisen palveluväylän kansallisen toimeenpanon ja ylläpidon koordinoinnista ja toimii kansallisena yhteyspisteenä kaikille hallinnonaloille ja on vastuussa kaikesta viestinnästä komission kanssa. Suomessa kansalliseksi koordinaattoriksi on nimetty KEHA-keskus. TEM on perustanut koordinaatiorin asetuksen toimeenpanon kansalliseksi koordinoimiseksi.

Tiedot sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalvelut on oltava saatavilla SDG:n kautta vuoden 2020 loppuun mennessä sekä menettelyt vuoden 2023 loppuun mennessä. Kansallisten toimijoiden verkosto on aloittanut toimintansa, mukana on 50 - 60 edustajaa eri virastoista, verkostoon voi liittyä mukaan. Kansallisen toimeenpanon ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidetään 15.10.2019.

Täytäntöönpanon aikataulu on kunnianhimoinen. Konkreettisten toimeenpanotoimien aloittamiseksi tarvitaan komission linjauksia. Verkossa on kattavasti tietoa, mutta keskeinen kysymys on, millä laajuudella ne tulee liittää. Komission nykyinen toteutusajatus SDG:n hakukoneesta ei ole Suomen kannalta järkevä, koska se ei sisällä metatietoja.

Keskeinen kysymys on ratkaisun löytyminen rajat ylittävään tunnistamiseen. Oletus on, että rajat ylittävä sähköinen asiointi toimii Euroopassa vuoden 2023 loppuun mennessä. Myös muu EU-sääntely edellyttää enenevässä määrin rajat ylittäviä sähköisiä asiointimahdollisuuksia ts. jotta asetus voidaan panna toimeen, vaatii se kehitystä muillakin rintamilla. Kansallisesti olemme pitkällä toimeenpanossa. Ehdotus sisältää myös ”kysy vain yhden kerran” periaatteen ja edellyttää, että yhteen viranomaisen rekisteriin tallennettua tietoa ei uudelleen kysyttäisi toisen viranomaisen toimesta. Pyritään myös vaikuttamaan muihin jäsenmaihiin ja komissioon, jotta saadaan paras mahdollinen kokonaisuus. Viestintätoimien suunnittelu on työn alla.

Kimmo Mäkinen totesi, että Pohjoismaisen (*Nordic - Baltic*) yhteistyön tasolla voimme vaikuttaa Kysy vain yhden kerran -periaatteen toteuttamiseen.

Organisaatiot, joita koskevat tietyt tilastointi- ja raportointivelvoitteet on määritetty suoraan asetuksessa ja moni niistä toimii TEMin hallinnonalalla. Todettiin, että kyseisille organisaatioille olisi tärkeää viestiä talouden kautta, koska velvoitteilla on kustannusvaikutuksia.

Otettiin SDG tiedoksi ja seurataan jatkossakin ohjausryhmässä. Todetaan, että toimeenpanon aikataulu on haasteellinen. Tärkeää olisi saada keskitetty ratkaisu eri toimijoiden kesken, esim. eurooppalainen keskitetty ratkaisu, jossa hyödynnettäisiin Suomi.fi -palvelua.

4 The European interoperability platform –esitys (*Liite 3*)

Riitta Autere esittelijänä.

Eurooppa tarvitsee yhteisen, yhtenäisen, tehokkaan ja luotettavan toimintakehyksen ja infrastruktuurin datan jakelun tueksi, sisämarkkinoiden toiminnan edistämiseksi ja julkisen sektorin toiminnan tehostamiseksi.

Kyse on usean jäsenmaan yhteisestä esityksestä komission Digitaalinen Eurooppa -työohjelmaan, jolloin saataisiin elementtejä käyttöön laajemmin. Tavoitteena on, että kootaan yhteen EU-tason sääntely standardien, komponenttien ja arkkitehtuurikehysten tueksi ja varmistetaan niiden jatkuvuus. Viedään mahdollisesti identiteetin ja pääsynhallinnan komponentit mukaan. Ei yksittäisten ongelmien ratkaisuja, vaan vähintään toimialojen rajat ylittävää ratkaisua. Aihetta on kehitelty Tanskan digitalisaatioviraston aloitteesta. Suomesta tähän mennessä ainakin NIIS, VRK ja VM/JulkICT on tunnistanut tähän sopivia elementtejä. Valmistelurahaa on haettavissa komission monivuotisesta rahoituskehystä (2021 -2027). Työohjelma on lähdössä liikkeelle marraskuussa.

Riitta pyysi ottamaan häneen yhteyttä, mikäli strategisella ohjausryhmällä on ehdottaa sellaisia komponentteja, mitä Suomessa tehdystä työstä olisi hyvä saada mukaan. Aiheesta pidetään myös kansallinen työpaja.

Teemupekka Virtanen totesi, että STM:llä on olemassa terveydenhuollon osalta liikkuvaa tietoa ja samoin myös vakuutuspuolella.

Saku Airosmäe täydensi, että Verohallinnolla tietoja vaihdetaan keskitetyn tietokannan kautta. Tietoja kanavoidaan tiedonsaantioikeuksien mukaan jäsenmaille. Verohallinnolta on tulossa lisätietoa tähän.

Otettiin tiedoksi, seuraamme asian etenemistä jatkossakin mielenkiinnolla.

5 Tukipalvelulain (KaPA) muutosehdotukset (Liite 4)

Maria Nikkilä esitteli HE (32/2019) laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esitys on annettu eduskunnalle 7.10.2019 ja se tulee voimaan 1.1.2020.

Ehdotetut muutokset I

- Ulkomaan kansalaisen tunnistuspalvelu (uusi VTJ-lain 6 a luku), tarjotaan tukipalvelulain 3 § 1 mom. 5 k mukaisena muuna tunnistuspalveluna.
- Valtuutusten ja muiden tahdonilmaisujen rekisteröinnin sekä ulkomaan kansalaisen tunnistamisvälineiden hakeminen muutoinkin kuin sähköisessä palvelussa on lisätty mahdollisuus tarkistaa henkilöllisyys ja toimivalta myös asiakirjoista.
- VRK voi antaa luvan rekisteröintiin yhteispalvelussa hoidettavaksi
- eIDAS-asetuksen vastavuoroisen tunnustamisen piiriin kuuluvat tunnistusmenetelmät osaksi suomi.fi-tunnistuspalvelua

Ehdotetut muutokset II

- Asiointivaltuuspalvelun ns. laillista edustus-oikeutta koskevan tiedon käyttövelvollisuus 5 § 1 mom. tarkoitetuille käyttäjäorganisaatioille
- tietosuoja - uusi ulkomaan kansalaisen tunnistusvälineiden rekisteri (sisältää erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvan tiedon, valokuvien tekninen vertaaminen)
- Verkkomaksamisen palvelun maksullisuus voimaan 1.1.2020 käyttäjäorganisaatioille, mahdollisuus periä maksuja myös tunnistuspalvelujen ja asiointivaltuuspalvelun käytöstä.

Käydyssä keskustelussa Teemupekka Virtanen painotti, että ensimmäinen tukipalvelulain muutoskohta linkittyy oleellisesti myös Hetu -uudistukseen.

Kimmo Mäkinen täydensi, että Hetu -työryhmän tulee laatia ehdotus henkilötunnuksen kehittämistä, henkilön yksilöivästä tunnuksesta, henkilön yksilöivän tunnisteen hallintamallista ja uudistuksen aikataulusta 31.12.2019 mennessä. Tunnisteseen voi liittyä erilaisia attribuutteja.

Otettiin tiedoksi.

6 Suomi.fi-palvelujen SuoJA-tilannekatsaus (Liite 5)

Jari Manninen esitteli SuoJA:n tilannekatsauksen.

Viestien paperipostin uuden tulostus-, kuoritus ja postituskilpailutuksen suunnittelu ovat edelleen käynnissä yhdessä Hanselin kanssa. Ulkomaalaisten tunnistuspalvelun hallintaliittymän tarjous on arvioitavana, hankintapäätöstä ei ole vielä tehty. Tarjous on tyydyttävä, joten hankintaan todennäköisesti päädytään. VM:ltä on saatu 2,5 M€ lisärahoitusta ja se mahdollistaa täyspainoisen kehitystyön jatkamisen 2019 loppuun asti. Suurin osa lisärahoituksesta ohjautuu Suomi.fi viestit -palvelun käyttöön ja KATSO:n korvaamiseen liittyviin toimiin.

Katso:n -korvaamisen virkailijatoimintojen toteutus on käynnissä, tavoitteena on saada 1. versio valmiiksi joulukuussa ja 2. versio helmikuussa 2020.

KPMG on käynnistänyt Suomi.fi-palvelujen tarpeellisuuden ja vaihtoehtoisten toteutusmallien arvioinnin osana huhtikuussa sovittuja toimenpiteitä. Owal Group on käynnistänyt samaan aikaan uuden selvityksen v. 2019 tilanteesta. VRK:n ja Aalto-yliopiston alaisuudessa toimivan Aalto Thesis Programin yhteistyöprojekti alkaa. Projektin teema on Design System in Digital Public Sector. Projektissa mukana lopputyötä tekevät opiskelijat, joilla on haasteita VRK:n kanssa.

VRK:n palvelunomistajat ovat käynnistäneet eri palveluiden visiotyön, jonka tavoitteena on tunnistaa kehitykseen vaikuttavat tekijät ja ajurit sekä suunnitella mahdollisia kehityssuuntia 1 - 3 v. aikajänteellä ja valita näistä perustelluin tavoitetila. Tarkoitus on tunnistaa kehitystyötä, työ kootaan yhteen 24.10. "Miltä näyttävät Suomi.fi-palvelut 2020-2024" strategiatyöpaja pidetään 25.10. Kämp Kansallissalissa. Työpajaan on kutsuttu VM/JulkICT, Suomi.fi strateginen ohjausryhmä ja suurimpien kaupunkien edustajat.

Keskeisimmät hankkeen aikaiset tuotokset ja saavutukset 2019

Suomi.fi verkkopalveluun on tehty parannuksia. Käyttöliittymä uudistus sekä karttakäyttöliittymää parannettu. Suurin osa verkkopalvelun uudistuksesta liittyi Sote-palveluun.

Tunnistuksessa Saksan sirullisen henkilökortin tuki on saatu Suomi.fi-tunnistus palveluun. Lisäksi työtä on tehty erityisesti pankkien Tupaksen korvaavien palveluiden käyttöönotto, pilvipalvelun hyödyntäminen ja ulkomaalaisen tunnistuspalvelu.

Valtuuksissa käyttöliittymä uudistus. Apteekkivaltuutus ja kaksi yksityistä terveydenhuoltoyritystä ovat ottaneet Valtuudet käyttöön, Tehokäyttöä helpottavat toiminallisuudet, useamman vahvistajan yritysvaltuutus, valtuuksien virkailijatoimintojen v1, yhdistysten puolesta valtuuttaminen ja asiointi (julkistus Q1/2020). Aktiivisten valtuuksien lukumäärän huomattava kasvu, nyt n. 3,6 M.

Viesteissä tulostustoimittajan liittäminen osaksi palvelua mahdollistaen myös paperipostituksen. Osoitetietojen haku kirjeisiin, jos asiakas ei niitä toimita viestin mukana. Perusrekisteripohjaiset henkilön ja yrityksen puolesta-asiointi. Valtuusroolipohjainen henkilön ja yrityksen puolesta-asiointi. Loppukäyttäjien elossa olon tarkistaminen päiväkohtaisesti. Järjestelmä-arkkitehtuurin uudistaminen ja yksinkertaistaminen.

Mobiilissa tablettiversio Android ja iOS alustoille, biometriset tunnistustavat, PUSH-notifikaatit, perusrekisteripohjainen yrityksen puolesta-asiointi. Massamuutostojen ylläpitäminen.

Palvelutuotantovarannossa Out-rajapinnan parantaminen ja rajapintamuutosten hallinta, massamuutostoinnot tietojen ylläpitäjille. AR kokeilu mobiilisovellus. Yhteistyö suurien kuntien ja kärkihankkeiden kanssa. Kaikista julkisista rekistereistä pystyy PTV-tietojen avulla tarkistamaan, missä mikäkin palvelu on. Luotettavuus ei vielä täydellistä.

Suomi.fi-palveluiden kehitystoimenpiteet

Suomi.fi palveluiden asiakaslähtöisyyden vahvistamisessa on haasteita saada valmiiksi ketterän kehityksen malli tänä vuonna. Ongelmana on tärkeimpien asiakkaiden saaminen mukaan laajennettuun palvelujen ohjaustiimien toimintaan priorisoimaan kehitystyötä asiakasarvon näkökulmasta (esim. Katso-tunnistuksen korvaaminen Valtuudet-palvelulla Veron ja Tullin kanssa). Strategisen ja operatiivisen kehittämisen suunnitelmista viestiminen etenee suunnitellusti.

Puheenjohtaja tiedusteli, mitä toimenpiteitä aiotaan tehdä ongelman ratkaisemiseksi.

Jari Manninen vastasi, että asia on asiakastyötä kehittävän menetelmäkehitysyksikön agendalla, toimenpiteet on sidottu hankkeen aikatauluun. Molemmat liittyvät asiakasorganisaatioiden kuulemiseen sekä myös uuden viraston käynnistämiseen.

Kimmo Mäkinen kysyi, että miten pilvipalvelujen hyödyntäminen tunnistamisessa on edennyt ja miten kustannuspuoli on muuttunut. Miten ennakoitaan ajoissa, ettei kapasiteetin kasvu tule yllätyksenä.

Mira Holmroos-Kolari vastasi, että pilveen siirtyminen on aloitettu niissä palveluissa, joissa on yksinkertaista tietoa. Nykyisessä ympäristössä on ylikapasiteettia ja pilvipalvelujen hyödyntämisessä tulisi kustannusäästöjä.

Riitta Partala täydensi, että palveluista on kerätty laajemmin tietoa. Omistajien kautta pyritään tuomaan mukaan asiakkaiden näkemykset strategiseen työhön.

Otettiin tiedoksi.

7 Tunnistamisen ja valtuuttamisen tiskiasioinnin järjestämismalli (Liite 6)

Mika King esitteli tunnistamisen ja valtuuttamisen tiskiasioinnin järjestämismallia, jossa DVV on virkailijatoimintojen tarjoajana.

Katso -palvelu tullaan korvaamaan Suomi.fi-tunnistuksella ja –valtuuksilla vuoden 2020 loppuun mennessä. Määrätty osa käyttäjäryhmien siirtämisistä vaatii Valtuuksien virkailijatoiminnallisuuden hyödyntämistä. Ulkomaalaisen tunnistuspalvelussa tarvitaan virkailijatoiminnallisuutta sellaisten ulkomaalaisten rekisteröintiä varten, jotka eivät pysty sitä itsepalveluna tekemään, itsepalvelurekisteröinti epäonnistuu tms. Toimikorttien osalta on tarve kehittää asiakaspalvelua laajentamalla nykyistä asiointiverkostoa ja siten tehostaa toimikorttien käyttöönottoja ja hallinnointia.

Katso:sta pois siirtymisen osalta noin 14 000 käyttäjäorganisaatiota tulee siirtää virkailijapalveluna Valtuudet-palvelun käyttäjiksi vuoden 2020 aikana. Katso-siirtymisen jälkeen virkailijapalvelulle on tarvetta, kun käyttäjä ei erinäisistä syistä johtuen pysty itsepalvelua käyttäen hoitamaan asioitaan. Valtuuksien osalta itsepalvelu ei onnistu, jos vaadittavia edustajustietoja ei ole perusrekistereistä tarjolla. Käyttäjän tulee joko asioida henkilökohtaisesti asiointipisteessä tai toimittaa vaadittavat asiakirjat ennalta määrättyyn postiosoitteeseen. DVV voisi aloittaa virkailijavaltuuttamisen jo tammikuussa 2020 kotimaisten toimijoiden osalta ja maaliskuussa ulkomaalaisten osalta.

Asia käsiteltiin VRK:n laajennetussa johtoryhmässä 7.10.2019. Johtoryhmä päätti, että kokonaisuus projektoidaan. Veron kanssa sovitaan työnjaosta sekä Katso-siirtymisen että palvelun tarjoamisesta siten, että asiakaskokemus on yhtenäinen ja selkeä ja ohjeistukset ovat yhtenäiset.

Otettiin tiedoksi. Todettiin, että terveystalolla on sekä yksityisiä että julkisia toimijoita, se voi olla rajoittava tekijä. Edunvalvontavaltuuksiin tarvitaan sama verkosto.

8 Suomi.fi tunnistus, tilannekatsaus (Liite 7)

Riitta Partala esitteli Suomi.fi tunnistuksen tilannekatsauksen.

Suomi.fi-tunnistuksessa on ollut 75 milj. tunnistustapahtumaa elokuun '19 loppuun mennessä. Näistä 72 milj. on ollut vahvaa tunnistamista pankkitunnuksilla, mobiilivarmennoilla tai varmennekortilla, loput 3 milj. on Katso -tunnistamisia. Ensi vuoden ennuste on, että vahvan tunnistamisen määrä nousee huomattavasti Katso -palvelun päättymisestä johtuen ja samalla myös kustannukset nousevat.

Otettiin tiedoksi. Puheenjohtaja täydensi, että tunnistamisen määrät ja kustannukset ovat kasvaneet odotettua suuremmiksi. Momentinylityshakemukset viedään virallisesti eteenpäin.

9 Katso:n alasajo, tilannekatsaus (Liite 8)

Mira Holmroos-Kolari esitteli Katso:n alasajon tilannekatsauksen.

Kokonaisaikataulua tarkasteltu Kela:n, Veron, TEMin ja PRH:n kanssa. Tarkoituksena olisi, että tämän vuoden loppuun mennessä kaikissa otetaan Suomi.fi valtuudet käyttöön. Alasajo ulkomaalaisten osalta tehdään, kun keskitetty ratkaisu on saatu.

Käyttöönottojen tilanne, asiointipalveluiden ja asiakasryhmien siirtyminen Katso:sta

Pääsaavutukset

- Katso:n käyttäjäryhmäkartoitus tehty:
  - Vero on kartoittanut Katso-asiakasryhmät Katso:n ja Veron tietoihin pohjautuen,
  - hyödynnetään keskitetyn rekisteröinnin ja asiakasryhmien siirtymisen suunnittelussa.
- Kysely hyödyntäjille: asiointipalvelukohtainen siirtymäaikataulu ja riippuvuuskarttoitus.

Riskit

- Moni asiointipalvelu suunnittelee siirtyvänsä vasta vuoden 2019 loppupuolella Valtuudet-palveluun, joka voi aiheuttaa ruuhkautumista käyttöönotto-projekteissa mm. valtuuskoodien määrittelyyn.
- Kapa-lain muutoksen viivästyminen mahdollisesti estää virkailijatoimintojen käyttöönoton.
- Kaikilla asiakasorganisaatioilla ei ole vielä tarjolla vahvoja tunnistusvälineitä omille työntekijöilleen (esim. mobiilivarmenne työpuhelimessa tai organisaatiokortti)

Seuraavat tehtävät

- Selvitetään mahdolliset raportointimenetelmät, joilla voidaan seurata Katso:sta siirtyvien asiakasryhmien toteutumista.
- Viestinnän koordinoinnin ja suunnittelu: hyödyntäjäkohtainen suunnitelma asiointipalveluiden ja asiakasryhmien siirtymisen viestinnän osalta.

Kartoituksen yhteydessä Vero:lta ja Kela:lta on tullut mukaan täydennettyjä palveluita. Nykyisen Katso -palvelun kapasiteetti ei riitä.

Saku Airosmaa kommentoi, että Verolla alkaa olla uskottava näkymä, mutta on vielä joitain liikkuvia osia ja epävarmuutta.

Elina Sipola kommentoi, että työtä tehdään Kela:ssa laajalla rintamalla. Teknisen toteutuksen yhteydessä on tullut vastaan uusia ulkomaalaisen tunnistamista edellyttäviä palveluja.

Otettiin tiedoksi. Puheenjohtaja esitti, että tarkoituksenmukaista olisi saada uusi palvelu käyttöön aikataulussa mutta kuitenkin siten, että olemassa olevaa palvelua ei rapauteta.

10 Suomi.fi maksut, tilannekatsaus (Liite 9)

Lasse Skog esitteli Suomi.fi tilannekatsauksen.

Toistuvaismaksut toteutettu ja testattu Netsin palvelulla. Reaaliaikaiset maksujen tilakyselyt ja verkkopankkimaksujen palautustoiminnallisuus valmistuneet ja tuotantokäytössä kesäkuussa. Kehitystarve minisummarajan poistolle tunnistettu (Tulli), muutos toteutetaan vuoden 2020 aikana. Palveluvolyymit ovat kasvaneet melko tasaisesti johtuen sekä uusista palveluista että käytön lisääntymisestä jo olevissa palveluissa. Volyymi oli vuonna 2018 lähes 5 milj. kpl ja vuonna 2019 arvio on n. 6 milj. kpl (+ HSL:n volyymiksi tarkentunut loppuvuodelle 2019 n.165 000 kpl). HSL on siirtämässä käyttöönottoa marraskuulle. Asiakastyöryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 5.9.2019 (*kokoontuu 3 krt vuodessa*).

HSL liittyy Suomi.fi-maksut palveluun verkkopankkimaksujen ja Mobile-Pay:n osalta 10/2019 alkaen. Waltti/kaupunkipyörävuokraukset tuotannossa (Oulu). Uusia kuntaorganisaatioita; Lempäälä, Ylitornio, Kemi, Posio, Kannus. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY suunnittelee liittymistä palveluun. Tarkoituksena aktivoida kuntia mukaan lähettämällä esim. kysely palvelun käyttöönoton ajankohdasta kuntien talousjohtajille. Palvelun v. 2020 alkavasta maksullisuudesta on tiedotettu sekä nykyisiä asiakkaita että tulevia käyttöönottajia. Hinnastotiedote julkaistu asiakkaille 28.6.2019.

Otettiin tiedoksi.

11 Muut asiat

- Seuraava kokous, Suomi.fi -palvelujen strateginen ohjausryhmä 3. kokous 10.12. klo 14-16, Nh Jakovara (Mariankatu 9)
- Strategisen suunnittelun työpaja 25.10. Työpajassa on tarkoitus tarkastella tulevaisuuden strategisia suuntaviivoja.

Liitteet

- Liite 1 Suomi.fi strategisen ohjausryhmän 20.8.2019 pöytäkirjaluonnos
- Liite 2 Single Digital Gateway
- Liite 3 the European interoperability platform
- Liite 4 Tukipalvelulain muutosehdotukset
- Liite 5 Suomi.fi -palvelut yhteenveto
- Liite 6 Tiskiasioinnin järjestämismalli
- Liite 7 Suomi.fi tunnistus
- Liite 8 Katso:n alasajo
- Liite 9 Suomi.fi maksut